

WYROK CZĘŚCIOWY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2017r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Westphal

Ławnicy: -----

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Chudzińska

po rozpoznaniu w dniu: 7 września 2017 r. w T.

sprawy z powództw: J. K. (1)

przeciwko: A. Z., Z. K., J. K. (2)

o zapłatę

I. oddala powództwa wniesione przeciwko pozwanym A. Z. i Z. K.,

II. nie zasądza zwrotu kosztów procesu od powoda J. K. (1) na rzecz pozwanych,

III. nie obciąża powoda kosztami sądowymi ,

Sygn. akt I C 836/15

UZASADNIENIE

Powód J. K. (1) wniósł pozwy przeciwko pozwanym :

1/ A. Z. – o zapłatę 1.200.000,00 zł ,

2/ J. K. (2) – sygnatura akt I C 28/13 Sądu Okręgowego w Elblągu (k .102 akt niniejszej sprawy) – o zapłatę 1.200.000,00 zł,

3/ Z. K. – sygnatura akt I C 29/13 Sądu Okręgowego w Elblągu (tom III , k. 506 akt niniejszej sprawy) - o zapłatę 1.200.000,00 zł .

Pozwani wnosili o oddalenie powództw (tom I , k. 46 – 46 v , k. 163 – 165 , tom III , k. 579 – 580) ,

Sprawy te zostały połączone do wspólnego rozpoznania i wyrokowania (tom III , k. 502 i 612) .

Pozwany J. K. (2) zmarł w dniu 18 stycznia 2016r. (odpis aktu zgonu tom V, k. 983) . W związku z tym postępowanie co do tego pozwanego zostało zawieszono (tom V , k. 984) na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. (kodeksu postępowania cywilnego) .

Sąd ustalił , co następuje :

Powód J. K. (1) złożył osobiście sporządzone zażalenie z dnia 25 czerwca 2012r. na postanowienie Prokuratury Rejonowej w Elblągu z dnia 15 czerwca 2012r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie o sygnaturze 4 Ds. 37/12.

Pozwany A. Z. jest adwokatem .Jako obrońca z urzędu reprezentował powoda przed Sądem Rejonowym w Elblągu w sprawie o sygnaturze II Kp 365/12.O wyznaczeniu do tej funkcji został powiadomiony przez sąd pismem dnia 10 października 2012r. Został on powołany po tym , jak pierwotnie wyznaczony adwokat – J. K. (2)- został z niej zwolniony . Powód pisał bowiem ,że utracił do niego zaufanie i jest wobec niego sprawa w sądzie o odszkodowanie .

W piśmie z dnia 26 września 2012r. adwokat J. K. (2) także wnosił o zwolnienie go z tej funkcji , gdyż w sprawie I C 404/04 , w której reprezentował powoda, zaistniały kontrowersje co do wniesienia skargi kasacyjnej. Mogłoby to wywołać uzasadnioną wątpliwość , co do jego bezstronności w reprezentowaniu pokrzywdzonego .

Powód nie spotkał się z pozwanym A. Z. przed terminem posiedzenia wyznaczonym na dzień 21 listopada 2012r. Powód skontaktował się jedynie telefonicznie przed tym terminem i poinformował pozwanego ,że utracił do niego zaufanie, ale nie mówił z jakiej przyczyny . W czasie tej rozmowy powód nic nie mówił na temat sprawy , która miała się odbyć . Nie prosił o spotkanie . Nie mówił o konieczności uzupełnienia pisma . Mówił jedynie pozwanemu ,że ma złożyć wniosek o zwolnienie go z funkcji obrońcy. W związku z tym pozwany złożył w dniu 20 listopada 2012r. pismo z dnia 19 listopada 2012r. , w którym wnosił o zwolnienie go z funkcji obrońcy, gdyż J. K. (1) oświadczył ,że nie obdarza go zaufaniem niezbędnym dla reprezentacji jego interesów .

W piśmie wysłanym do sądu w postaci e-mail`a z dnia 19 listopada 2012r. powód prosił o zmianę pełnomocnika z urzędu , bowiem utracił do niego zaufanie, gdyż nie próbował nawet w części wywiązać się z nałożonego na niego obowiązku jako etycznego pełnomocnika procesowego .

Na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2012r. powód podtrzymał swoje stanowisko co do utraty zaufania . Jego wniosek nie został uwzględniony . Sąd stwierdził ,że co prawda zaufanie mandanta jest adwokatowi potrzebne do prawidłowego wykonania zlecenia , a brak zaufania obliguje go do wypowiedzenia zlecenia , jednakże nie dotyczy to obrony z urzędu . W niniejszej sprawie pełnomocnictwo udzielono na zlecenie sądu , niezależnie od woli skarżącego i nie na jego koszt , a na koszt Skarbu Państwa . Sąd nie może spełniać kolejnych życzeń skarżącego co do osoby obrońcy , powodować się nieuzasadnionymi zastrzeżeniami czy tym podobnymi i z tych przyczyn wyznaczać coraz to innych adwokatów. Jest to niepotrzebne komplikowanie procesu .

W czasie wcześniejszych spotkań w kancelarii adw. M. W. powód miał okazję poznać pozwanego i nie odnosił się do niego negatywnie.

W sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku o sygnaturze akt I ACa 597/12 adwokat M. W. , będący pełnomocnikiem powoda z urzędu, udzielił pozwanemu A. Z. pełnomocnictwo substytucyjne do występowania na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 listopada 2012r. Przed jej rozpoczęciem powód złożył wniosek o zwolnienie adw. M. W. w funkcji jego pełnomocnika . W związku z tym rozprawa została odroczone . Nie mówił , że domaga się zwolnienia pozwanego z funkcji pełnomocnika substytucyjnego.

dowód: przesłuchanie pozwanego A. Z. k. 200 – 200 v akt I Cps 30/15, akta II Kp 365/12 karty : 5 – 10 , 99 , 102, 108, 112 , 125, 129, 130 ,

Pozwany Z. K. jest adwokatem . Pismem z dnia 3 września 2009r. został wyznaczony pełnomocnikiem z urzędu dla powoda w postępowaniu karnym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Ostródzie W dniu 21 października 2009r. Sąd Rejonowy w Ostródzie uchylił postanowienie z dnia 6 marca 2009r. o umorzeniu śledztwa i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Pozwany Z. K. reprezentował powoda już na tym etapie postępowania .

W jej dalszym toku postanowieniem z dnia 31 grudnia 2009r. Prokurator umorzył śledztwo wobec braku danych dostatecznie uzasadniających popełnienia przestępstwa , w sprawie :

1/ przekroczenia uprawnień i niedopełnienia w bliżej nieokreślonym czasie, nie później niż w 2001r. w I. , województwo (...) obowiązków służbowych przez sędziów Sądu Rejonowego wskutek przyjmowania korzyści majątkowych polegających m.in. na celowym zaniechaniu czynności procesowych w toku prowadzonego przeciwko

M. K. postępowania karnego II K 503/00 w ramach którego nastąpiło niesłuszne tymczasowe aresztowanie wymienionego ,

2/ przekroczenia uprawnień i niedopełnienia w bliżej nieokreślonym czasie , nie później jednak niż w roku 2005 w I. , województwo (...), obowiązków służbowych przez prokuratora E. T. w ramach prowadzonego przez nią postępowania Ds. – 349/05 wskutek przyjmowania korzyści majątkowych polegających m.in. na nieuwzględnieniu zgłaszanych wniosków dowodowych , błędnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego , co w konsekwencji doprowadziło do umorzenia tego postępowania ,

3/ przekroczenia uprawnień i niedopełnienia w bliżej nieokreślonym czasie , nie później jednak niż do 18 stycznia 2006.r w E. , województwo (...), obowiązków służbowych przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej E. Z. sprawującą nadzór nad postępowaniem przygotowawczym Ds. – 349/05 prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w I., a polegającym na zaniechaniu przejęcia tegoż śledztwa do prowadzenia przez Prokuraturę Okręgową w E. i nieuwzględnienie złożonego zażalenia na postanowienie o umorzeniu , przy czym nastąpiło to wskutek przyjmowania przez nią korzyści majątkowej,

4/ przekroczenia uprawnień i niedopełnienia w bliżej nieokreślonym czasie, nie później jednak niż do dnia 22 marca 2006 roku I. woj. (...) - (...) obowiązków służbowych przez sędziego Sądu Rejonowego w Iławie T. N. wskutek przyjmowania przez niego korzyści majątkowych polegających na zaniechaniu wyznaczenia J. K. (1) pełnomocnika w toku rozpoznawania zażalenia na postanowienie prokuratora o umorzeniu śledztwa, zaniechaniu wyznaczenia kolejnego terminu posiedzenia pomimo złożenia przez J. K. (1) takiego wniosku.

Pozwany Z. K. sporządził zażalenie na to postanowienie.

Postanowieniem z dnia 19 marca 2010r. , wydanym w sprawie o sygnaturze II Kp 79/10 , Sąd Rejonowy w Ostródzie uznał się niewłaściwym miejscowo i przekazał sprawę do merytorycznego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Iławie . Pozwany Z. K. wniósł zażalenie na to postanowienie. Dnia 8 kwietnia 2010r. Sąd Okręgowy w Elblągu uchylił je i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Ostródzie do ponownego rozpoznania.

Powód ogólnikowo mówił pozwanemu o prokuratorach i sędziach z I. , że wszyscy brali łapówki , że tam wszyscy są skorumpowani. Miał poczucie krzywdy dotyczące kwestii związanych z prowadzeniem przez niego gospodarstwa rolnego w R. .

dowód : przesłuchanie pozwanego Z. K. tom V , k. 934 (zapis na płycie) i tom VI , k. 1205 - 1205 v , akta 1 Ds. 1948/09 karty : 70 – 71 , 109 – 113, 126-128 , 216 – 217 , akta II Kp 79/10 karty : 4 - 6 , 8 – 8 v , 9-10, 16 -17 . akta II Kp 131/09 karty : 99, 103,

Sąd zważył, co następuje :

Powód wytoczył powództwa o zapłatę przeciwko adwokatom A. Z. i Z. K. reprezentującym go sprawach karnych twierdząc, że na skutek ich postępowania doznał szkodę .

Stosunek łączący w adwokata z jego klientem ma charakter umowy zlecenia. Zgodnie z art. 734 § 1 k.c. (kodeksu cywilnego) przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Umowa zlecenia jest umową starannego działania. Przyjmujący zlecenie nie odpowiada natomiast za skutek swoich działań. Przenosząc tę konkluzję na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że pełnomocnicy powoda będący adwokatami mieli obowiązek podejmować czynności procesowe adekwatne do okoliczności spraw , w których występowali , rozstrzygnąć organów prowadzących te sprawy oraz etapu na którym te postępowania się znajdowały . Nie odpowiadali oni natomiast za skutki swoich działań , czyli za to, jakie rozstrzygnięcia podejmą w ich wyniku Prokuratury lub Sądy , np. na skutek wniesionego przez adwokata zażalenia.

Pozwani w należyty sposób wywiązywali się ze swoich obowiązków. Ich działania były adekwatne do wyżej wskazanych przesłanek. Odmienne twierdzenia powoda są bezpodstawne i gołosłowne. Nie są one w żaden sposób udowodnione i są przez to niewiarygodne. Na powodzie spoczywał natomiast ciężar odwoду w tym zakresie – art. 6 k.c.

Powód zarzucał w pozwie pozwanemu A. Z. ,że nawet nie zapoznał się z aktami . Na prośbę o spotkanie odpowiedział ,że nie widzi takiej potrzeby . Nie uzupełnił także pisma procesowego . Twierdzenia te są gołosłowne . Nie są poparte żadnym dowodami. Z tych przyczyn sąd nie dał im wiary. Nawet sam powód w czasie przesłuchania jako strona nie przytaczał tych zarzutów . Powoływał się natomiast na inne argumenty: że pozwany źle go reprezentował, co doprowadziło do oddalenia zażalenia oraz że działał stronniczo z udziałem (...) funkcjonariuszy policji i prokuratury (tom VI, k. 1204 v) . Pomijając już fakt ,że zgodnie z art. 207 § 6 k.p.c. w toku procesu nie można występować z nowymi twierdzeniami , które nie były wcześniej zgłoszone w pozwie, to nie zasługują one na wiarę także z innej przyczyny . Zgodnie z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Skoro natomiast powód na różnych etapach postępowania przedstawia odmienne wersje stanu faktycznego , to podważa to wiarygodność jego stanowiska . Zwrócić też należy uwagę ,że w aktach sprawy II Kp 365/12 znajduje się pismo (k. 125) , w którym powód zawarł ogólne i ocenne sformułowanie ,że pozwany „nie próbował nawet w części wywiązać się z nałożonego na niego obowiązku jako etycznego pełnomocnika procesowego w moim interesie prawnym” (karta 125 akt II Kp 365/12) . Nie sposób na podstawie tego zdania dokonać jakiegokolwiek oceny postępowania pozwanego. Gdyby zarzuty powoda wobec pozwanego były oparte na rzeczywistych podstawach , to z pewnością powód przytoczyłby je w tym piśmie . Wniosek powoda o zwolnienie pozwanego z funkcji obrońcy z urzędu nie został uwzględniony . Sąd ocenił , między innymi, że zastrzeżenia są nieuzasadnione, a powód zgłasza „kolejne życzenia” co do osoby obrońcy (karta 130 akt II Kp 365/12) . Stanowisko sądu dobitnie świadczy o bezzasadności wniosku powoda.

Pozwanemu Z. K. powód zarzucał w pozwie zlekceważenie obowiązków pełnomocnika z urzędu i niedopełnienie obowiązku zastępstwa procesowego zgodnie z etyką zawodową (tom. III , k. 508 v) . Zarzuty te ponownie są ogólne i ocenne , a przez to nie poddają się weryfikacji . Na rozprawie w dniu 7 września 2017r. powód zeznał (tom VI , k. 1204 v - 1205) ,że pozwany bardzo dobrze znał jego sytuację i wiedział ,że celem powoda jest ukaranie faktycznych sprawców , urzędników państwowych, osoby trzecie . Była możliwość ,żeby wnieść subsydiarny akt oskarżenia przeciwko prokuratorom (...) . Adwokat powinien też złożyć wniosek o analizę dokumentów księgowych , kosztorysów , ekspertyz i oględziny . Powinien też zadzwonić do powoda i zapytać co u niego słyhać , czy ma pieniądze na leki, a przez te lata do chwili obecnej tego nie uczynił .

Ponownie należy powtórzyć ,że w swoich zeznaniach powód formułuje nowe twierdzenia , co jest nieodpuszczalne w świetle art. 207 § 6 k.p.c. Dodać też należy ,że pozwany był pełnomocnikiem z urzędu wyznaczonym w konkretnej sprawie – 1 Ds. 1948/09. Podejmował więc czynności wynikające z jej biegu . Nie był natomiast umocowany do jakiegokolwiek ogólnej reprezentacji powoda we wszystkich innych sprawach , które już się toczyły lub które miałyby on zamiar zainicjować. W niniejszej sprawie ocenie może więc podlegać jedynie zachowanie pozwanego w sprawie 1 Ds. 1948/09. Dotyczyła ona konkretnych zarzutów, wobec konkretnych osób - sędziów i prokuratorów z I.. Ten zakres podmiotowy i przedmiotowy także wyznaczał ramy dla działania pozwanego jako pełnomocnika . Bezzasadne jest więc stawianie mu obecnie zarzutu ,że powinien wiedzieć o co chodzi powodowi ,że chce on ukarać wszystkich „faktycznych sprawców” , czyli inne osoby . Zupełnie bezzasadne jest też stanowisko z którego wynika ,że adwokat po zakończeniu stosunku pełnomocnictwa powinien nadal utrzymywać kontakt ze swoim klientem i interesować się jego sytuacją życiową , a w miarę potrzeby - także świadczyć pomoc materialną . Nie należy to do zadań adwokata. Zgodnie bowiem z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. prawo o adwokaturze (Dz. U. nr 16 . poz.124 ze zmianami) adwokatura jest powołana do udzielania pomocy prawnej, współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa. Ramy czasowe współpracy w ramach tak określonych zadań wyznacza natomiast bieg sprawy – do jej prawomocnego zakończenia .

Skoro strony łączył stosunek prawny o charakterze umowy, to podstawę odpowiedzialności za szkodę stanowił art. 471 k.c. Przepis ten określa , że dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego

wykonania zobowiązania chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jak już wcześniej wskazano, pozwani w należyty sposób wywiązaali się ze swoich obowiązków. Nie zachodzi więc jakakolwiek przesłanka dla ich odpowiedzialności. Na marginesie wskazać też należy, że powód nie wykazał, żeby poniósł jakąkolwiek szkodę. Podkreślić należy, że między działaniem lub zaniechaniem, a jej powstaniem musi istnieć adekwatny związek przyczynowy. Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Nie sposób dopatrzeć się takiego związku przyczynowego w twierdzeniach powoda, że gdyby pozwani adwokaci należycie go reprezentowali, to odzyskałby majątek w kwocie 5.000.000 zł, a także wartość zasiewów w kwocie 395.000 zł. Sprawcy którzy doprowadzili do tego nieszczęścia pozostali bezkarni (tom. VI, k. 1204 v). Powód zupełnie pomija w jakich sprawach pozwani go reprezentowali. Sprawa II Kp 365/12 dotyczyła zażalenia na postanowienie Prokuratury Rejonowej w Elblągu z dnia 15 czerwca 2012r. o odmowie wszczęcia śledztwa przeciwko sędziom Sądu Okręgowego w E.. Postępowanie w sprawie 1 Ds. 1948/09 dotyczyło natomiast zarzutów sformułowanych przez powoda przeciwko w sędziom i prokuratorom z I. o przekroczenie uprawnień, niedopełnienie obowiązków oraz przyjmowanie korzyści majątkowych. Nie były to więc sprawy o zasądzenie jakiegokolwiek kwoty na rzecz powoda, w których hipotetycznie mógłby on ponieść jakąś szkodę na skutek nieprawidłowych działań reprezentujący go pełnomocników.

Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy sąd ustalił na podstawie akt spraw powołanych w „ustaleniach” niniejszego uzasadnienia oraz dowodu z przesłuchania pozwanych. Dowody te są spójne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą logiczną, niesprzeczną całość.

Sąd oddalił wniosek powoda (tom VI, k. 1205 v) o dopuszczenie dowodu z akt wskazanych w pkt 4 pisma z dnia 7 września 2017r. (tom VI, k. 1198), gdyż nie dotyczyły one okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Pozwani w tych sprawach nie występowali. Wprawdzie powód twierdził, że w sprawie interesy 349/05 był reprezentowany przez pozwanego Z. K., ale sąd również oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z tych akt. W pozwie przeciwko temu pozwanemu powód sformułował zarzuty związane z pełnieniem przez niego funkcji pełnomocnika w sprawie o sygnaturze Ds. 1948/09 (tom III, k. 508 v). Stosownie do art. 207 § 6 k.p.c. nie można w toku procesu występować z nowymi twierdzeniami i dowodami. Powód nie mógł więc w dalszym toku postępowania skutecznie wskazywać na nową podstawę faktyczną powództwa w postaci działań lub zaniechań pozwanego Z. K. w zupełnie innej sprawie.

Skoro brak było podstaw do przypisania pozwanym odpowiedzialności za szkodę, to zbędne było dopuszczanie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości. Z tej przyczyny sąd oddalił ten wniosek (tom VI, k. 1205 v)

Sąd oddalił również wniosek powoda o wezwanie Prokuratora Okręgowego w T. do udziału w sprawie (tom VI, k. 1198). Jeżeli bowiem powód uważa, że zostało popełnione jakiegokolwiek przestępstwo to może osobiście powiadomić o tym Prokuraturę.

Na podstawie art. 117² § 1 k.p.c. sąd odrzucił wniosek powoda o ustanowienie trzech radców prawnych z urzędu. Powód już bowiem wielokrotnie wcześniej występował o ustanowienie pełnomocników (por. np. tom V, k. 970 i k. 976).

Na podstawie art. 53¹ k.p.c. sąd odrzucił wniosek powoda o wyłączenie sędziego prowadzącego niniejsze postępowanie oraz sędziów okręgu apelacji (...) (tom VI, k. 1204 v). Powód składał już bowiem wniosek o wyłączenie sędziego referenta niniejszej sprawy, jak również pozostałych sędziów w okręgu apelacji (...) (tom. VI, k. 1145 i postanowienie k. 1162 – 1163 v).

Powództwa przeciwko pozwanym A. Z. i Z. K. podlegały oddaleniu. Wyrok ma charakter częściowy (art. 317 § 1 k.p.c.), gdyż nie dotyczy jednego z pozwanych - J. K. (2). W części dotyczącej tego pozwanego postępowanie jest bowiem zawieszona.

Skoro powód przegrał sprawę to na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążał go obowiązek zwrotu kosztów procesu pozwanym . Pozwany Z. K. wnosił o zasądzenie tych kosztów, nie podał jednak ich kwoty, ani co się na nią składa. Dlatego Sąd nie uwzględnił jego żądania. Pozwany A. Z. domagał się zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego. Nie był on w niniejszej sprawie reprezentowany przez adwokata. Z tej przyczyny sąd nie zasądził żadnej kwoty na jego rzecz .

Powód był zwolniony od kosztów sądowych . Wobec przegrania przez niego sprawy brak było podstaw do pobierania ich od niego – por art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zmianami) .